

Integrationsdialogen Göteborg

Frida Holm

Förord

Idag finns en ökad etnisk segregation i flera svenska områden. Individer med utländsk bakgrund blir mer koncentrerade i olika områden.¹ Professor Roger Andersson konstaterar att konsekvenserna som kommer med segregationen är många bland annat får barnen skilda förutsättningar i skolan, det blir en polarisering av livsvillkor, dessutom byggs barriärer mellan privilegierade och underprivilegierade.²

Försök att motverka denna segregation och istället öka integrationsmöjligheter görs idag både på statlig och lokal nivå. Som en del i arbetet har regeringen skrivit en överenskommelse som handlar om att regeringen, idéburna organisationer inom det sociala området och Sveriges kommuner och landsting skall utveckla relationer med varandra. Den Nationella Integrationsöverenskommelsen (ÖKI) skall möjliggöra för idéburna organisationer att få likvärdiga villkor med andra aktörer som är verksamma inom området.

Den Nationella Integrationsöverenskommelsen(ÖKI) uppmärksammades av en grupp idéburna organisationer i Göteborg och det bildades ett nätverk vid namn Integrationsdialogen. Nätverket består av aktörer som på daglig basis aktivt arbetar för att förbättra levnadsvillkoren för nyanlända invånare i Göteborgsområdet.

Två år efter att nätverket officiellt startade önskar medlemmarna att en utredning görs som sammanställer hur samarbetet fungerat.

Undersökningen skall utreda om intresse att behålla nätverket finns och i så fall hur nätverket skall formas för att en fortsatt existens ska kännas givande.

Med aktörer och medlemmar menas i detta arbete organisationer, deltagare syftas till personnivå.

Ett varmt tack till alla som har bidragit till genomförandet av rapporten!

Frida Holm, Integrations Dialogen Göteborg
Göteborg, januari 2015

¹ Göteborgs stad 2010

² Andersson m.fl. 2010:60-2, 66, 68

Innehåll

FÖRORD	1
INNEHÅLL	2
1 BAKGRUND	3
1.2 Syfte med Integrationsdialogen Göteborg	3
1.3 Arbetsform för Integrationsdialogen Göteborg.....	3
2 OM SAMMANSTÄLLNINGEN	4
3 FRÅGOR	5
3.1 Fråga 1	5
3.1.1 Svar	5
3.2 Fråga 2	5
3.2.1 Svar	5
3.3 Fråga 3	5
3.3.1 Svar	6
3.4 Fråga 4	6
3.4.1 Svar	6
3.5 Fråga 5	6
3.5.1 Svar	6
3.6 Fråga 6	7
3.6.1 Svar	7
4 SAMMANSTÄLLNING AV INTERVJUERNA	8
5 FÖRSLAG PÅ UTVECKLING	8
5.1 Övriga rekommendationer till medlemmarna.....	9
REFERENSER	11

1 Bakgrund

Hösten 2010 tog regeringen ett beslut om en överenskommelse mellan regeringen, idéburna organisationer inom det sociala området samt Sveriges kommuner och landsting. Den Nationella Integrationsöverenskommelsen (ÖKI) innebär att de tre parterna ska utveckla relationer och tydliggöra roller parterna emellan. Målet är att skapa större mångfald av utförare inom integrationsområdet.

Det skall möjliggöra att idéburna organisationer ska få likvärdiga villkor med andra aktörer som är verksamma inom området.

I överenskommelsen finns sex teman i fokus;

- Språk
- Hälsa
- Bostad
- Arbete och sysselsättning
- Utbildning/bildning
- Mötesplatser

År 2006 startade Caritas Angered, GöteborgsInitiativet, Individuell Människohjälp, KFUM Göteborg, Röda Korset och Svenska kyrkan ett samarbete kring integration- och flyktingfrågor i Göteborg. Våren 2012 påbörjades en process för att öka antalet föreningar i arbetet för ett öppet, välkomnande Göteborg. Det ledde till ett nätverk som nu går vid namn Integrationsdialogen Göteborg. Den 22 januari 2014 bestod nätverket av sammanlagt 35 aktörer.

1.2 Syfte med Integrationsdialogen Göteborg

Syftet är att föreningar som arbetar för integration och som bekämpar främlingsfientlighet och segregation bättre ska kunna samverka med varandra och med offentliga myndigheter. I dialogen finns ett 25-tal föreningar, enskilda intresserade medborgare samt offentliga myndigheter som Social resursförvaltning Göteborg, Stadsledningskontoret, Kommunalförbundet, Mångkulturella Finska Folkhögskolan, Integrationspolis och Migrationsverket.

1.3 Arbetsform för Integrationsdialogen Göteborg

Dialogen träffas 3-4 gånger per termin. Mötesforumet är i huvudsak tänkt att vara ett nätverk inom integration, där de kan delge varandra information, lyfta frågor och diskutera vad som är aktuellt inom integrationsområdet i Göteborg.

Under varje möte skrivs protokoll som sedan skickas ut till alla kontakter i nätverkets mejllista.

I början av varje möte bestäms vem av deltagarna som ska skriva mötets protokoll.

I slutet av mötet bestäms när och var nästa möte skall hållas och detta skrivs i slutet på protokollet.

Platsen för mötena varierar för att flera skall få möjlighet att visa upp sin verksamhet.

Vid varje möte deltar ungefär lika många aktörer från gång till gång förutom vid de första två gångerna då det var fler deltagare som nu endast finns med på kontaktlistan.

Förutom möten kan arbetsgrupper träffas och diskutera aktuella frågor inom gemensamma intresseområden.

En gång per år deltar medlemmarna en konferens med tema kopplat till integration. När konferenser skall planeras får alla medlemmar frågan om de har möjlighet att bidra i en

arbetsgrupp. Under arbetets gång uppdaterar arbetsgruppen tankegången och hur arbetet utvecklas i dialogens gemensamma möten.
Till konferensen får alla medlemmar i Integrationsdialogen bestämma vilka de vill bjuda in.

2 Om sammanställningen

Undersökningen genomfördes under november och december 2014 och har bestått av intervjuer och enkätundersökning med representanter från de olika aktörerna. Dessutom har det gjorts observationer under möten, höstens konferens och mejl som har skickats mellan medlemmar sedan googlegruppen startade.

En förfrågan om att delta i undersökningen har skickats ut till alla aktörer.

Av de 35 som stod på deltagarlistan den 22 januari 2014 svarade 15 aktörer på undersökningsfrågorna. Varför resterande inte svarade är oklart. Vissa har meddelat att de skulle återkomma senare utan att gjort så, andra svarade varken på mejl eller via telefon.

I undersökningen ställdes flera frågor som har sammanfattats till sex grundfrågor. Svaren grundar sig från följande som deltog:

Caritas, Fryshuset, Göteborgs rättighetscenter, Individuell människohjälp, Integrationspolisen, Intellectual Banadir Organization, Länsstyrelsen, Mångkulturella Finska folkhögskolan, Migrationsverket, Män för jämställdhet, Räddningsmissionen, Social Resurs förvaltning, Staden vi vill ha, Svenska Kyrkan och Svenska Röda Korset.

3 Frågor

3.1 Fråga 1

Finns önskan hos aktörerna om att Integrationsdialogen Göteborg ska finnas kvar?

3.1.1 Svar

På frågan svarade alla enhälligt, man anser att nätverket har en viktig betydelse och ser flera möjligheter som kan förbättra arbetet med integration genom samarbetet.

Det framkom att vissa aktörer har tappat motivationen att engagera sig då de upplever att endast ytterst få medlemmar visar ett intresse för dialogen.

Vidare konstaterade alla att om nätverket skall hållas vid liv måste det bli en förändring.

3.2 Fråga 2

Vad önskar aktörerna få ut av Integrationsdialogen Göteborg?

3.2.1 Svar

Alla svarade att de framförallt vill få ett informations- och erfarenhetsutbyte.

- Kännedom om olika aktörer.
Vill genom nätverket få reda på vilka andra aktörer som finns i Göteborgsområdet och knyta kontakter med andra som arbetar för ökad integration.
- Kunskap om olika aktörers verksamhet.
Vill få större insikt om vem man kan ta kontakt med när man stöter på frågor relaterat till integration och nyanlända.
- Kunskap om aktiviteter.
Flera medlemmar vill få kunskap om vilka aktiviteter som finns för de nyanlända samt när och var de hålls för att veta vart man kan rekommendera nyanlända att gå för att få mer information inom deras intresseområden.
- Erfarenhetsutbyte.
Flertalet aktörer nämnde att man vill utbyta kunskap och idéer för att tillsammans finna nya effektivare tillvägagångssätt.
- Ökat samarbete med kommunen. De idéburna organisationerna och Mångkulturella Finska Folkhögskolan vill:
 - Få en representant som för talan för dem i samverkan med kommunen. Detta för att få en större delaktighet i kommunens planering och beslutstagande gällande integrationsarbeten.
 - Få information om vad som händer i kommunen.
 - Att kommunen skall delta i diskussioner angående integrationsarbeten.

3.3 Fråga 3

Är det någon skillnad mellan hur det var innan aktören gick med i Integrationsdialogen Göteborg och nu?

3.3.1 Svar

I undersökningen svarade flera medlemmar att de inte märkt någon större skillnad på deras arbeten sedan de gått med i nätverket.

Flera betonar att man måste tänka långsiktigt när det kommer till denna fråga.

Det finns en övertygelse att man längre fram i tiden troligtvis kommer att befinna sig i en situation där man behöver hjälp från andra än den egna organisationen. Då kommer kontakter som skapats via nätverket vara till stor hjälp.

Några exempel på vad samarbetet hittills har lett till är följande;

- Tillsammans har aktörerna ordnat konferenser med olika teman.
- Genom möten har flera medlemmar fått ökad kunskap om vilka andra aktörer som finns verksamma i Göteborgsområdet och hur de arbetar.
- Samverkan mellan Svenska Kyrkan och Räddningsmissionen i ett projekt för att bistå EU-migranter med tillfälligt boende. Räddningsmissionen ordnade med husvagnar och Svenska kyrkan bistod med parkeringsplatser samt tillgång till vatten.
- Män för jämställdhet har efter kontakter i nätverket föreläst hos exempelvis Caritas Angered, Mångkulturella Finska Folkhögskolan och Räddningsmissionen.
- Mångkulturella Finska Folkhögskolan och Caritas har fått ett bra samarbete med varandra, till exempel när en elev inte längre kan studera vid folkhögskolan introduceras den för Caritas i Hjällbo.
- NTF Väst har föreläst för eleverna på Mångkulturella Finska folkhögskolan
- Mångkulturella Finska Folkhögskolan har fått ett bra samarbete med Kvinno Center Bergsjön

3.4 Fråga 4

Har aktören deltagit aktivt i samarbetet? Om inte, varför?

3.4.1 Svar

De som mest frekvent kommer på möten uppgav att de har deltagit aktivt i nätverket.

Medlemmar som sällan dyker upp för möten anser sig själv inte ha varit aktiva i nätverket. De uttryckte att de skall visa mer engagemang och bli mer delaktig i fortsättningen eftersom de ser nätverket som något viktigt och positivt.

Det uppgavs två orsaker varför vissa medlemmar inte varit mer aktiva i samarbetet.

Den ena förklaringen är att den som varit ansvarig kontaktperson inte längre har kvar samma arbetsuppgifter och att ingen ny person tagit över uppgiften.

En annan anledning som angavs var att det är mycket att göra på arbetsplatsen och att nätverket har blivit lägre prioriterad.

3.5 Fråga 5

Vad är bra och mindre bra med samarbetet i Integrationsdialogen?

3.5.1 Svar

Synpunkter på vad medlemmarna hittills upplevt som är bra med samarbetet:

- Kontaktutbyte
- De som aktivt frågar får oftast svar och information som de är nöjda med

- Flera konferenser har gjorts som fått bra respons

Synpunkter på vad som är mindre bra med samarbetet:

- Flera medlemmar känner inte till vad syftet och målet med nätverket är
- Flera medlemmar upplever att struktur, roller och arbetsuppgifter är oklara
- Flera medlemmar har hört om en överenskommelse upprepade gånger men känner inte till vad den innebär
- Flera medlemmar upplever att det pågår en konflikt mellan vissa medlemmar som påverkar resten av nätverket negativt

3.6 Fråga 6

Vad skulle kunna göras för att förbättra samarbetet i Integrationsdialogen?

3.6.1 Svar

- Göra en sammanställd information där det står
 - syfte och mål med nätverket
 - vad den Nationella Integrationsöverenskommelsen(ÖKI) innebär
 - vilka aktörer som är med och kontaktuppgifter till dessa
 - vad som åstadkommit genom nätverket
- Fler medlemmar bör visa större engagemang för nätverket bland annat genom att delta och vara aktiv vid möten
- Införa en tydligare struktur i nätverket till exempel genom att inleda varje år med ett planeringsmöte där
 - det beslutas om teman för årets möten
 - bestämma vem eller vilka aktörer som ska ansvara för respektive möte
 - sätta upp ett preliminärt schema för tid och plats
 - ansvarig för det mötet har även till uppgift att kalla till det mötet, vara ordförande och se till att protokoll skickas ut

Detta innebär att alla aktörer vet vilket datum de olika mötena är på i god tid och kan då skicka representanter vars uppgifter är kopplat till temat.

- Planera in temadagar då aktörer besöker varandra för att öka kunskapen om varandras verksamhet.
- Lägga information om exempelvis vilka bidrag som finns och hur man kan söka dem efter träffarna så att de som inte anser sig vara berörda kan gå.
- Bilda en styrelse eller anställa en person som ansvarar för nätverket. Detta skulle leda till att en eller några uttalade personer har större överblick och kontroll över nätverket.

4 Sammanställning

Under intervjuerna framkom det att

- Medlemmarna vill att nätverket ska finnas kvar
- Flertalet medlemmar anser att som det fungerar just nu är det inte särskilt givande
- Flertalet medlemmar har förslag på hur samarbetet kan förbättras
- Några aktörer har aktivt försökt förbättra samarbetet men på grund av det låga deltagandet under möten har dessa försök avbrutits
- De aktörer som är väldigt aktiv i nätverket anser att om fler medlemmar visar engagemang skulle de återfå motivationen och att detta skulle visa att nätverket leder till något positivt
- De medlemmar som hittills inte har visat stort intresse för nätverket har sagt att de ser möjligheter med nätverket och kommer i fortsättningen visa ökat engagemang
- Flertalet medlemmar tar upp att det saknas struktur och de känner inte till syftet med nätverket.

5 Förslag på utveckling

John Bryson, Barbara Crosby och Melissa M. Stone är tre forskare som betonar vikten av struktur, distinkta processer och rutiner för att få ett samarbete att fungera eftersom de oftast är komplexa.³

Integrationsdialogen Göteborg består för närvarande av 35 medlemmar vilket gör att utan tydlig struktur, mål och syfte blir det svårt att få ett fungerande samarbete.

Medlemmarna i nätverket behöver bestämma vem eller vilka som kan ta på sig uppdraget att ansvara för att det sammanställs och skapas tydlig information om syftet med nätverket. Eftersom nätverket består av medlemmar som arbetar under olika förutsättningar över hur mycket tid som kan användas för ett sådant arbete skulle det ta för lång tid om alla medlemmar ska delta.

Nätverket är först och främst i behov av att

- Fastställa syftet med nätverket
- Fastställa konkreta mål och delmål
- Skapa en sammanställning över de medlemmar som ingår i nätverket
- Skapa en aktuell kontaktlista till deltagare
- Sammanställa en kort presentation av de olika medlemmarnas verksamhet gällande integrationsfrågor.

Dokumentationen ska finnas öppet och lättillgängligt i första hand för alla medlemmar men delar av informationen kan med fördel finnas officiellt t.ex på Idekoms hemsida så att externa parter kan få inblick i nätverket.

Beroende på vilken nivå man kommer överens om att nätverket skall hålla sig på är nästa steg endera att upprätthålla mötena och mejlkontakten i likhet med hur det är i dagsläget, alternativt att utveckla nätverket ännu mer.

³ Morris m. fl. 2014:4

För att skapa ett starkare engagemang är det en fördel om varje möte innehåller ett tema eller följer en tydlig struktur med fasta punkter.

Till exempel:

- Planeringsmöte en till två gånger per år där punkterna kan vara;
 - besluta om teman för årets möten
Huvudteman på mötena kan förslagsvis vara kopplat till något av de sex punkterna nämnda i den Nationella Integrationsöverenskommelsen(ÖKI).
 - sätta upp ett preliminärt schema för tid och plats
 - planera in temadagar då aktörer besöker varandra för att öka kunskapen om varandras verksamhet
 - bestämma vem eller vilka aktörer som ska ansvara för respektive möte
 - ansvarig för det mötet har även till uppgift att kalla till det mötet, vara ordförande och se till att protokoll skickas ut
- Se till att mötena innehåller informationsutbyte då detta önskas vara syftet med nätverket av alla parter.
Det finns exempel på möten som vissa aktörer har ansetts vara inne på rätt spår. Dessa hölls från början av dialogens samarbete. Där var kommunen och länsstyrelsen närvarande och berättade om nya direktiv och den Nationella Integrationsöverenskommelsen (ÖKI) som gjorts, framtidsplaner och vad de gör nu. Medlemmarna fick under mötet reda på vad som sker ute på fältet och vad som sker på "statligt" håll.
- Uppdateringar vad som sker bland de olika aktörerna
- Lägga information om exempelvis vilka bidrag som finns och hur man kan söka dem efter träffarna så att de som inte anser sig vara berörda inte behöver delta på den punkten.
- Vara inom en bestämd tidsram, inte längre än två timmar

Om nätverket bestämmer att syftet är att det ska vara ett ökat samarbete angående integrationsfrågor som inte enbart innebär att känna till olika aktörer i Göteborg behöver nätverket diskutera i vilken form någon eller några tar ett ökat ansvar för samarbetet. Kommunen bör visa att de strävar efter att följa den Nationella Integrationsöverenskommelsen(ÖIK), bli mer delaktig i att skapa sätt för att de idéburna organisationerna skall få en talan och kunna samverka med kommunen.

Ett alternativ är att bilda styrelse, detta kräver dock mycket arbete från ett flertal personer. Ett annat alternativ är att anställa en person, vilket är utifrån dessa två alternativ att rekommendera under en uppbyggnad av nätverket.

5.1 Övriga rekommendationer till medlemmarna

Oavsett hur nätverket väljer att gå vidare med samarbetet bör medlemmarna bli bättre på att ställa frågor de har samt säga sina åsikter.

Flera aktörer i nätverket bör förbättra informationsspridningen i sin egen organisation. I undersökningen framkom det att informationen om nätverket lätt stannar kvar hos en eller två personer. Generellt sätt men även i förebyggande syfte vid arbetsuppgift-byte bör det finnas en rutin som genererar i att flera har grundläggande information om nätverket. När en representant inte

längre är kontaktperson i nätverket blir det lätt hänt att ingen utses som ersättare och nätverket förlorar sin kontakt med aktören.

Flertalet medlemmar bör bli mer aktiva och ställa frågor när de undrar något samt framföra sin åsikt. I undersökningen framkom att många var missnöjda med hur samarbetet fungerade, det framkom även att de flesta hade likvärdiga önskningar om förbättring. Det framgick även att flera var osäkra om bland annat den Nationella Integrationsöverenskommelsen(ÖKI). Rekommendationer är att ställa frågor under mötena eller att kontakta en medlem efteråt för att aktivt ta redan på det man inte vet.

Detta gäller även för dem som uttalar en önskan om större inblick i vilka andra verksamheter som finns. Genom att ta upp denna fråga under ett möte eller skicka ett mejl till googlegruppen hade varit ett bra sätt att nå sin önskan. Särskilt eftersom det finns gott om kunskaper och idéer i nätverket.

Referenser

Andersson, Roger. Bråmås, Åsa. Hogdal, Jon. 2009. *Fattiga och rika - segregationen ökar*. Rapport/ Institutet för bostads- och urbanforskning: 83. Uppsala: Institutet för bostads- och urbanforskning.

Göteborgs stad. 2010. *Betydande och ökande etnisk segregation i storstäderna*. Göteborgs stad. <http://www.samhallsutvecklingen.se/581/betydande-och-okande-etnisk-segregation-i-storstaderna/> (hämtad 2013-05-18).

Morris, John C., Gibson, William A., Leavitt, William M. & Jones, Shana C.. 2014. *Collaborative Federalism and the Emerging; Role of Local Nonprofits in Water Quality Implementation*. The Journal of Federalism 44(3): 499-518.